779/07

Den 17. september 2007 blev i sag nr. 70.712:

xxxxxx xxxxx
xxxxxxxxx xx x
xxxx xxxxxxxxx

mod

Industriens
Pensionsforsikring A/S
Nørre Farimagsgade 3
1364 København K

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har pensionsordning i Industriens Pensionsforsikring A/S, klager ved sin repræsentant over selskabets afvisning af at udbetale helbredsbetingede ydelser.

Selskabet henviser til, at der ikke er dokumentation for, at klagerens generelle erhvervsevne var nedsat med mindst halvdelen, inden forsikringstiden sluttede den 30/6 2005.

Klageren, der er født i 1946, er uddannet smed og maskinarbejder. Klageren har, som led i et tidligere ansættelsesforhold, pensionsordning i selskabet. Denne pensionsordning gav mulighed for udbetaling af helbredsbetingede ydelser, såfremt den generelle erhvervsevne blev nedsat med mindst halvdelen. Klageren overgik pr. 30/6 2005 til hvilende medlemskab, hvorefter dækningerne for bl.a. tab af erhvervsevne bortfaldt.

Det fremgår af sagen, at selskabet ved skrivelse af 24/8 2004 til klageren anførte:

> "Vi har ikke modtaget pensionsbidrag fra C. A/S i 3 måneder. Derfor er du nu bidragsfrit dækket i Industriens Pension fra den 01.07.2004. Den bidragsfri dækning ophører senest 30.06.2005.

Bidragsfri dækning betyder, at du bevarer din ret til eventuelle forsikringsdækninger, selvom din arbejdsgiver ikke længere indbetaler pensionsbidrag til Industriens Pension.
...
Du har nu følgende valgmuligheder:

* Du kan fortsætte som bidragsfrit dækket.

* Du kan blive selvbetaler nu. Del betyder, at du opretholder forsikringsdækningen og kan fortsætte opsparingen til alderspensionsydelserne. Hvis du ønsker at blive selvbetaler nu, får du her en blanket, som du kan sende til os.

* Du kan vente med at blive selvbetaler til den bidragsfri dækning ophører. Hvis du vil vente med at blive selvbetaler, sender vi en ny blanket til dig, umiddelbart inden den bidragsfri dækning ophører.

* Du kan fravælge perioden med bidragsfri dækning og blive hvilende medlem. Det betyder, at dine gruppelivssummer og en eventuel invalidepension bortfalder, og at alderspensionsydelserne bliver nedsat. Samtidig betyder det, at du ikke senere, kan vælge at blive selvbetater. Hvis du ikke er blevet omfattet af en anden pensionsordning, fraråder vi, at du bliver hvilende medlem.

Hvis du ikke foretager dig noget, fortsætter du uændret som bidragsfrit dækket."

Klageren kom den 30/4 2005 alvorligt til skade med sin venstre hånd, da han var involveret i et færdselsuheld. Af skadestuenotat af 30/4 2005 fra O. Universitetshospital fremgår bl.a.:

"Rtg. viser fraktur i ve. proksimale 2. og 4. metakarp.
Der ses muligvis også obs. fraktur i bases af 3. metakarp, ..."

Selskabet anførte i skrivelse af 24/5 2005 til klageren:

"Du bliver hvilende medlem, fordi din bidragsfri dækning ophører 30.06.2005.

Det betyder, at nogle af dine forsikringsdækninger bortfalder, mens andre bliver nedsat, fordi der ikke længere bliver betalt pensionsbidrag.

Du er velkommen til at kontakte os, hvis du ønsker yderligere information om dine dækninger."

Af ambulant notat af 7/6 2005 fra ortopædkirurgisk afdeling på O. Universitetshospital fremgår bl.a.:

"Kommer til kontrol af ve. hånd. Tansplantat på volarsiden af distale antebrachum er slået an i hovedparten af området, på nær over flexor carpi radialissenen, som er noget blottet.

Dorsalt ses lappen vital, men langs hele ulnare kant er der defekt sv. t. der, hvor lappen er syet ind, og der er sekretion af tyktflydende brunlig pus.
Pt. har igennem en længere periode fået skyllet og skiftet dagl. og trods dette er der stadig svær infektion. Der er ikke tvivl om, at infektionen bliver vedligeholdt af nekrotisk væv, antageligt nekrotiske sener beliggende under lappen og der er indikation for operation med løft af lappen på ulnare side og oprensning af nekrotiske sener mv.
Indgrebet bør foretages med plastikkirurg og håndkir. sammen, således der er mulighed for at tage max. hensyn til lappen og samtidig få planlagt videre håndkir. indgreb afhængig af resterende sener mv."

1. reservelæge E.H. fra plastikkirurgisk afdeling på O. Universitetshospital anførte i statusattest af 24/8 2005:

"59-årig mand, der den 06.05.05 er overflyttet fra Afd. O, OUH, til behandling og bløddelsskade på venstre håndryg 6 dage tidligere. Der er primært gjort operation ved Afd. O.
Der er tale om et kompliceret forløb, og det er endnu for tidligt at udtale sig om endelig funktion af P.s venstre hånd.
Den 11.07.05 er P. afsluttet i plastikkirurgisk regi, men fortsætter i håndkirurgisk regi, og egentlig genoptræning må forventes at foregå over de kommende måneder.
Med hensyn til om der er taget stilling til reoperation, må der henvises til behandling på Håndkirurgisk Afd. O, OUH.
P. er som anført afsluttet i plastikkirurgisk regi, men med hensyn til funktionaliteten af hånden, må der forventes yderligere sygemelding, hvilket bør afklares med ovennævnte håndkirurgiske afsnit."

Af ambulant notat af 13/9 2005 fra ortopædkirurgisk afdeling på O. Universitetshospital fremgår bl.a.:

"Hævelsen af lappen samt omkringliggende hud er aftagende.
Fingrene også afhævet betydelig.
Bevægeligheden også bedret betydeligt i løbet af de sidste 5-6 uger.
Har greb mellem tommel- og pegefinger, og håndledsbevægeligheden er også ved at komme i gang."

Af ambulant notat af 20/10 2005 fra ortopædkirurgisk afdeling på O. Universitetshospital fremgår bl.a.:

"Det går roligt fremad med optræningen. Har fået bedre bevægelighed i håndleddet, kan nu flektere ca. 40 grader og ekstendere 15 grader. Der er stadig svære smerter i håndleddet. Artrose på grund af infektion og evt. også traumet kan ikke udelukkes.
Der er indikation for rtg. af venstre håndled med henblik på artroseforandringer samt rtg. af venstre hånd med henblik på seq. efter traumet.
Patienten skal indkaldes til håndkir. amb. om 2-3 uger med henblik på rtg. og derefter klinisk kontrol hos undertegnede.
Vi taler om patientens fremtidige arbejdsmuligheder. Har tidligere haft manuelt håndbelastende arbejde, og dette vil han ikke blive i stand til at klare fremover. Da patienten

er 59 år og må forvente yderligere behandlingsforløb på op mod et år inden vi kan se det endelige resultat, og patienten kan forventes at kunne påbegynde en evt. revalidering, som risikerer at ende med, at han ikke kan klare ret meget, mener jeg, at det mest hensigtsmæssigt er, at patienten allerede på nuværende tidspunkt får førtidspension."

Klageren ansøgte ved ansøgningsskema af 20/10 2005 om helbredsbetingede ydelser fra selskabet:

"

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Hvilke sygdomme lider er du af?** | *Venstre hånd og håndled* | | |
| **Hvornår blev du syg?** | Dato<br>*30/4-05* | **Første sygedag?** | Dato<br>2/5-05 |

...

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Har kommunen rejst sag om førtidspen-sion?** | Svar ja eller nej<br>*Nej* | **Hvis ja - hvilken førtidspension??** | |
| **Hvis nej - hvorfor ikke?** | *Først nu kan det ses at vi ender med pensionssag.* | | |

"

Selskabet anførte ved skrivelse af 3/11 2005 til klageren:

"Vi har vurderet, at din erhvervsevne i alle erhverv på nuværende tidspunkt ikke er varigt nedsat med mindst halvdelen af helbredsmæssige årsager, se § 8, stk. 1 og 2, i de almindelige forsikringsbetingelser.

For at vi kan vurdere, om du har et varigt erhvervsevnetab, skal din tilstand være stationær. Det er den, når din helbredstilstand ikke kan blive bedre.

Vi har lagt vægt på, at læge E.H. den 24. august 2005 vurderer, at det endnu er for tidligt at udtale sig om den endelige funktion i din hånd. Vi har også lagt vægt på, at du stadig går til genoptræning med din venstre hånd, og at der er mulighed for, at du skal opereres i din venstre hånd igen. Der er derfor mulighed for, at din helbredstilstand bliver bedre.

Vi gør opmærksom på, at du blev hvilende medlem af Industriens Pension den 1. juli 2005. Fra denne dato havde du ikke længere ret til helbredsbetingede ydelser."

Klagerens fagforening klagede på klagerens vegne over denne afgørelse ved skrivelse af 8/11 2005 til selskabet, hvorefter selskabet fastholdt sin afgørelse ved skrivelse af 19/12 2005 til klageren:

"Det fremgår af journaloplysninger af 13. september 2005, at bevægeligheden i fingrene er bedret betydeligt. Du har greb mellem tommel- og pegefinger, og håndledsbevægeligheden er også ved at komme i gang.

> Det fremgår også af journaloplysninger af 20. oktober 2005 ligeledes fra O. Universitetshospital, at du ikke fremover bliver i stand til at klare håndbelastende arbejde. Du må forvente yderligere behandlingsforløb på op mod et år, inden man kan se et endeligt resultat. Det fremgår endvidere af oplysningerne fra O. Universitetshospital, at en røntgenundersøgelse viser uregelmæssig ledspalte og begyndende slidgigt i venstre håndled og ved tommelfingerens rod. Der er planlagt fornyet operation i januar 2006 med henblik på en bedring af håndfunktionen.
>
> Da der er planlagt yderligere behandling, vurderer vi fortsat ikke, at din tilstand er stationær, om end du varigt vil have behov for skånehensyn for funktioner, der er belastende for din venstre hånd.
>
> Vi har lagt vægt på, at der ved genoptræning er betydelig bedring af bevægeligheden i fingre og hånd. Ligeledes har vi lagt vægt på, at det må forventes, at man først efter yderligere behandlingsforløb på op mod et år kan afgøre det endelige resultat, og at der er planlagt fornyet operation af venstre hånd i januar 2006.
>
> Endelig skal vi gøre opmærksom på, at du den 1. juli 2005 blev hvilende medlem i Industriens Pension. Inden overgangen til hvilende medlemskab modtog du et tilbud fra os om at blive selvbetaler for at bevare din invalidedækning i Industriens Pension. Du tog ikke imod tilbuddet, og har derfor ikke ret til helbredsbetingede ydelser fra den 1. juli 2005."

Sagsbehandler A.B.J. fra klagerens kommune, anførte i skrivelse af 27/3 2006 til klageren, at han var blevet tildelt pension af helbredsmæssige årsager jf. pensionslovens § 20 med virkning fra 1/4 2006.

Klagerens fagforening klagede ved skrivelse af 30/3 2006 til selskabet endnu en gang på klagerens vegne over afgørelsen, hvorefter selskabet anmodede speciallæge i ortopædisk kirurgi A.L. om at udarbejde en speciallægeerklæring.

Af speciallægeerklæring af 12/10 2006 udarbejdet af speciallæge i ortopædisk kirurgi A.L. fremgår bl.a.:

> "Skadelidte pådrog sig svær bløddelsskade svarende til venstre håndryg med en 5 x 10 cm stor defekt, hvor strækkesenerne til 2., 3. og 4. finger var med betydelig substanstab, svarende til 5. fingeren var der stadig kontinuitet i senen. Bløddelsskaden gik helt ned til 2. og 3. rodled samt håndroden. Der var desuden brud på 2., og 4. mellemhåndsknogle samt håndrodens hovedben (capitatum).
> ...
> Skadelidte klager over nedsat greb svarende til venstre hånd samt nedsat evne til at strække fingrene på venstre hånd. Er også generet af nedsat kraft i hånden samt konstant let uro/smerter i hånden, som forværres, når hånden belastes eller har været belastet. Er også generet af dårlig finmotorik, f.eks. er han ikke i stand til at hold omkring mindre ting, og skadelidte har besvær med at knappe knapper, tage tøj på m.v.
> ...

**Konklusion**:
Der er overensstemmelse mellem de fremsatte klager og objektive fund. Tilstanden er medicinsk stationær og kan forsikringsmæssigt afgøres. Ulykkestilfældet har efter min vurdering efterladt varigt men i form af betydelig nedsat håndfunktion på venstre side. Ulykkestilfældet har efter min vurdering efterladt varigt erhvervsevnetab. Tilstanden vurderes at være stationær fra starten af oktober 2006.
Skadelidte har været gennem et langvarigt behandlings- samt genoptræningsforløb, og det vurderes, at det ikke er realistisk at bedre situationen noget særligt ved yderligere indgreb eller yderligere optræning udover almindelig vedligeholdelsestræning, som skadelidte er instrueret i at gennemføre selv. Der var planlagt rekonstruktion af strækkesenerne, men da den passive bevægelighed er meget begrænset, vil dette kun give sparsom bedring i den aktive bevægelighed. Prisen for at gennemføre strækkesenerekonstruktion er, at vi skal tage sener fra et underben og nogle tæer, hvilket også medfører gener for skadelidte, hvorfor han har valgt indgrebet fra."

Selskabet anførte herefter ved skrivelse af 23/11 2006 til klageren:

"Vi har i forbindelse med din genoptagelsessag indhentet en ortopædkirurgisk speciallægeerklæring fra overlæge A.L.

Vi har set på din ansøgning igen, men vi mener stadig ikke, at du har ret til ydelserne.

**Derfor har du ikke ret til helbredsbetingede ydelser**
Du blev hvilende medlem i Industriens Pension den 1. juli 2005.

Vi har vurderet, at din erhvervsevne af helbredsmæssige årsager er varigt nedsat med mindst halvdelen i alle erhverv fra den 12. oktober 2006. Vi vurderer endvidere, at din erhvervsevne også er varigt nedsat med mindst 2/3 i alle erhverv fra dette tidspunkt.

Hvilende medlemmer har ikke ret til helbredsbetingede ydelser. Din erhvervsevne blev først varigt nedsat med mindst halvdelen i alle erhverv efter, du blev hvilende medlem, og derfor har du ikke ret til helbredsbetingede ydelser.

Vi vil gøre dig opmærksom på, at du inden overgangen til hvilende medlemskab modtog et tilbud fra os, om at blive selvbetaler for at bevare din invalidedækning i Industriens Pension. Du tog ikke imod tilbuddet, og derfor har du ikke ret til helbredsbetingede ydelser fra den 1. juli 2005."

Klageren har ved sin repræsentant ved skrivelse af 30/11 2006 over for nævnet nedlagt påstand om, at selskabet skal udbetale helbredsbetingede ydelser.

Selskabet har ved skrivelse af 21/12 2006 fastholdt sin afgørelse over for nævnet. Selskabet har til støtte herfor anført:

"**Til støtte for vores afgørelse gøres gældende**
- Efter forsikringsbetingelsernes § 8, stk. 1, og § 7, stk. 1, er det en betingelse for ret til invalidesum og invalidepension, at P.J.s generelle erhvervsevne var varigt nedsat med

mindst halvdelen eller 2/3 i alle erhverv af helbredsmæssige årsager, inden forsikringstiden sluttede, jf. forsikringsbetingelsernes § 6, stk. 1.

- Forsikringstiden for dækningerne i form af invalidesum og invalidepension sluttede den 30. juni 2005, da P.J. ikke ønskede at tage mod tilbuddet om forlængelse af forsikringsdækningen, ... Begge breve indeholder efter vor opfattelse behørig rådgivning om konsekvenserne af ikke at tage imod tilbuddet. Hvis P.J. havde taget mod tilbuddet, ville forsikringstiden i øvrigt under alle omstændigheder være sluttet den 29. marts 2006, da P.J. fyldte 60 år, jf. forsikringsbetingelsernes § 8, stk. 1, og § 7, stk. 1.

- Vi bemærker, at P.J. først orienterede Industriens Pension om, at han havde været ude for en ulykke, da han den 13. oktober 2005 telefonisk bad om at få tilsendt et ansøgningsskema. Derfor har vi ikke haft mulighed for - udover det som fremgår af vore breve af 24. august 2004 ... og af 24. maj 2005 ... - at yde ham en yderligere rådgivning om vigtigheden af at opretholde forsikringsdækningen, når der er sket en ulykke, der kan medføre et varigt erhvervsevnetab. Vi kan dog oplyse, at nærmere information herom fremgår af vores medlemspjece s. 14 og 32-33.

- I forsikringsbetingelserne er tidspunktet for forsikringsbegivenhedens indtræden defineret således: Det tidspunkt, hvor erhvervsevnen anses for varigt nedsat, er, når det er lægeligt dokumenteret, at erhvervsevnenedsættelsen er varig, og helbredstilstanden ikke kan forventes at blive bedre (skadestidspunktet). Det afgørende er således ikke, hvornår ulykken indtraf, men derimod tidspunktet for den varige erhvervsevnenedsættelse.
- Vi er ikke enige med P.L., Dansk Metal S., i, at der aldrig fra lægelig side har været tvivl om udfaldet af skaden. Det er ikke inden den 30. juni 2005 angivet, at P.J. aldrig ville få en rimelig funktion i sin hånd igen, eller aldrig ville blive smertefri. Den første vurdering af hans erhvervsevne er sket den 20. oktober 2005 dvs. næsten 3 måneder efter forsikringstiden sluttede, hvor speciallæge i ortopædkirurgi A.L. skriver, at P.J. ikke vil kunne komme tilbage til håndbelastende arbejde. Lægen skriver videre, at man må forvente yderligere behandlingsforløb på op mod et år, inden vi kan se det endelige resultat, og patienten kan forventes at kunne påbegynde en evt. revalidering, som risikerer at ende med, at han ikke kan klare ret meget. Den 2. februar 2006 skriver P.J.s egen læge ligeledes, at P.J. ikke vil kunne vende tilbage til sit håndbelastende erhverv, men at det ikke er muligt at sige noget om det endelige resultat af behandlingerne.

- Først med speciallægeerklæringen af 12. oktober 2006 er der dokumentation for, at erhvervsevnen fra primo oktober 2006 er varigt nedsat, og at helbredstilstanden ikke kan forventes at blive bedre. Forsikringsbegivenheden, jf forsikringsbetingelsernes § 8, stk. 1, og § 7, stk. 1, er således først indtrådt 15 måneder efter forsikringstiden sluttede. Det bemærkes, at vurderingen er foretaget af speciallæge i ortopædkirurgi A.L., der har behandlet P.J. gennem hele forløbet.

- Vi bemærker i øvrigt, at det ikke efter vores opfattelse på forhånd måtte anses for uundgåeligt, at P.J. varigt ville miste halvdelen eller 2/3 af sin generelle erhvervsevne. Ingen af de foreliggende lægeerklæringer, lægejournaler eller andet materiale dokumenterer eller sandsynliggør dette. Hvis resultatet af behandlingerne var blevet, at P.J. ikke havde smerter i armen, således at den kunne bruges som støttearm, og evt. i begrænset omfang anvendes, ville der ikke nødvendigvis have været tale om et erhvervsevnetab på mindst halvdelen, jf. Nævnets kendelse i sag nr. 66.328 ...

- Endelig bemærker vi, at kommunen først har bevilget P.J. førtidspension med virkning fra den 1. april 2006 ..., dvs. 9 måneder efter forsikringstiden ophørte. I sin begrundelse skriver kommunen, at de ikke mener, der er udsigt til væsentlig bedring af funktionsniveauet, selvom behandlingsmulighederne endnu ikke er udtømte ... Afgørelsen fra kommunen støtter antagelsen om, at der i hvert fald ikke har været et varigt erhvervsevnetab før den 1. april 2006.

- Vi fastholder herefter vores afslag på udbetaling af helbredsbetingede ydelser, da der ikke er lægelig dokumentation for, at P.J.s generelle erhvervsevne var varigt nedsat - som defineret i forsikringsbetingelserne §§ 7 og 8 - inden forsikringstiden ophørte den 30. juni 2005."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 6 Bidragsbetalingens indstilling/genoptagelse**
Indstilles bidragsbetalingen før det i pensionsbeviset fastsatte ophørstidspunkt, opretholdes forsikringsdækningen i fuldt omfang i 12 måneder (bidragsfri dækning) dog ikke udover den periode, der kan dækkes af den opsparede værdi, medmindre andet aftales, jf. stk. 2 og 4. Efter udløb af perioden med bidragsfri dækning overgår forsikringen til hvilende forsikring (fripolice) med nedsat forsikringsdækning, med mindre andet aftales, jf. stk. 2. Nedsættelse af forsikringsdækningen som følge af manglende bidragsbetaling sker efter meddelelse til forsikringstageren.

**Stk. 2**
Forsikringstageren kan efter fratræden og senest inden overgang til hvilende forsikring (fripolice) indgå aftale med Industriens Pension om at opretholde forsikringsdækningen ved indbetaling af bidrag for egen regning. Industriens Pension fastsætter nærmere regler for indbetaling af bidrag for egen regning. Indstilles indbetalingen af bidrag for egen regning, før det i pensionsbeviset fastsatte ophørstidspunkt, ændres forsikringen til hvilende forsikring (fripolice) med nedsat forsikringsdækning fra bidragsophør. Nedsættelse af forsikringsdækningen som følge af manglende bidragsbetaling sker efter meddelelse med mindst en uges varsel til forsikringstageren.
...
**§ 7 Invalidepension og bidragsfritagelse**
Den i pensionsbeviset fastsatte ret til invalidepension og/eller bidragsfritagelse indtræder, når den forsikredes erhvervsevne efter forsikringens ikrafttræden før det fyldte 60. år på grund af sygdom eller ulykkestilfælde skønnes varigt nedsat med 2/3 eller mere af den fulde erhvervsevne. Det tidspunkt, hvor erhvervsevnen anses for varigt nedsat, er, når det er lægeligt dokumenteret, at erhvervsevnenedsættelsen er varig og helbredstilstanden ikke kan forventes at blive bedre (skadetidspunktet).

**Stk. 2**
Forringelsen af erhvervsevnen bedømmes af Industriens Pension under hensyn til den pågældendes helbredsmæssige forhold ud fra en ren lægelig vurdering.
...
**§ 8 Invalidesum**
Den i pensionsbeviset fastsatte ret til invalidesum indtræder, når den forsikredes erhvervsevne efter forsikringens ikrafttræden før det fyldte 60. år på grund af sygdom eller ulykkestilfælde skønnes varigt nedsat med halvdelen eller mere af den fulde erhvervsevne. Det tidspunkt, hvor erhvervsevnen anses for varigt nedsat, er, når det er lægeligt

dokumenteret, at erhvervsevnenedsættelsen er varig og helbredstilstanden ikke kan forventes at blive bedre (skadetidspunktet).

**Stk. 2**
Forringelsen af erhvervsevnen bedømmes af Industriens Pension under hensyn til den pågældendes helbredsmæssige forhold ud fra en ren lægelig vurdering."

Nævnet udtaler:

Klageren kom den 30/4 2005 til skade med sin venstre hånd. Den 1/7 2005 overgik klageren til hvilende medlemskab. Nævnet finder, at det ikke er godtgjort, at klagerens gener forud for dette tidspunkt var af en sådan karakter, at hans erhvervsevne varigt var nedsat med mindst halvdelen.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann